

Laiuse Põhikooli eesti keele ja kirjanduse ainekava

1. Ainevaldkond eesti keel ja kirjandus	3
1.1. Keele- ja kirjanduspädevus	3
1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht	3
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming	4
1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi	5
1.5. Ainevaldkonna õppeainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega	6
1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi	7
1.7. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine.....	8
1.8. Hindamise alused	8
1.9. Füüsiline õppekeskkond.....	9
2. II kooliastme ainekavad	10
2.1. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid	10
2.2. Eesti keele õppeaine kirjeldus	10
2.3. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes	11
2.4. Eesti keele ainekava V klassile	12
2.5. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid	15
2.6. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes (5. ja 6. klass).....	15
2.7. Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks.....	15
2.8. Kirjanduse ainekava V klassile	17
2.9. Eesti keele ainekava VI klassile	20
2.10. Kirjanduse ainekava VI klassile	25
3. III kooliastme ainekavad	29
3.1. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes	29
3.2. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes	29
3.3. Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks.....	30
3.4. Eesti keele ainekava VII klassile.....	32
3.5. Kirjanduse ainekava VII klassile	35
3.6. Eesti keele ainekava VIII klassile	39
3.7. Kirjanduse ainekava VIII klassile	42

3.8. Eesti keele ainekava IX klassile.....	45
3.9. Kirjanduse ainekava IX klassile.....	48

1. Ainevaldkond eesti keel ja kirjandus

1.1. Keele- ja kirjanduspädevus

Põhikooli lõpetaja:

1. väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
2. teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
3. omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirjaoskuse;
4. väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
5. kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
6. kasutab asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
7. väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust;
8. tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi;
9. loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma;
10. suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
11. oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

1. Ainevaldkonna õppeained on eesti/vene keel ja kirjandus. Eesti/vene keelt õpitakse 1.–9. klassini, kirjandust 5.–9. klassini.
2. Ainekavades esitatud taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmete ja ainete kaupa järgmiselt:
 - a. **II kooliaste**

eesti/vene keel	–	11 nädalatundi
kirjandus	–	4 nädalatundi
 - b. **III kooliaste**

eesti/vene keel	–	6 nädalatundi
kirjandus	–	6 nädalatundi

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja.

Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne käsitlusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. II ja III kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning interneti keskkonnas kahe- või mitmepoolselt toimida, tekste kokku võtta ja vahendada ning saavutada häid tulemusi rühma- ja paarisstöödes.

Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujuneb teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, võimet teksti järjest sügavamini mõista ning tekstile reageerida.

Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Õigekeelsuse ja keelehoole õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest; eesti nüüdiskirjakeele teadlikku kasutamist, aga ka arusaamist keele arengust ja muutumisest.

Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on avar käsitlus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Eri liiki tekstide kaudu arendatakse üht- ja sedasama – sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust.

Kirjandusõpetus taotleb küll eeskätt õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimete kujunemist ning kõlblis-emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõtestamise toel, kuid kirjandustundides vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse õpilaste suulist ja kirjalikku väljendusoskust.

Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena. Eri valdkondi seob keel, mille korrektseks ja eesmärgipäraseks kasutuseks on nendega lõimitud õigekeelsuse ja keelehoole valdkond. Kirjalik keel ja tänapäeva eesti kirjakeel tema peamiste tekstiliikidega tuleb põhikoolis teadlikult omandada.

Eesti keelel kui emakeelel ja hariduskeelel on õppekavas eriline koht: eesti keele oskus on nii õppekava omandamise alus kui ka eesmärk. Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikides ainevaldkondades.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, nende üle arutlemise reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

1. **Kultuuri- ja väärtuspädevus.** Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.
2. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus.** Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.
3. **Enesemääratluspädevus.** Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.
4. **Õpipädevus.** Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.
5. **Suhtluspädevus.** Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.
6. **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus.** Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.
7. **Ettevõtlikkuspädevus.** Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

1.5. Ainevaldkonna õppeainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

- 1. Keele ja kirjanduse valdkonna õppeained** toetavad pädevuste saavutamist teistes valdkondades. Keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased kõikides õppeainetes vajalikku suulist ja kirjalikku väljendus- ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja õpitud termineid ning sobivat stiili; õpivad koostama ja vormistama uurimistöid, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõna- ja käsiraamatuid. Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele ja kirjanduse valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingu toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.
- 2. Võõrkeeled.** Eesti/vene keele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeelte õppimisel on abiks eesti/vene keele tundides omandatud keelemõisted. Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeelte õppimist. Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise vastu. Õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.
- 3. Matemaatika.** Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti/vene keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.
- 4. Loodusained.** Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse keele- ja kirjandustundides. Loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.
- 5. Sotsiaalained.** Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnas olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Sotsiaalainete õppimise käigus omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimese staatusest ühiskonnas toetavad kirjandusteoste käsitlemisel ühiskondlike probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keeletundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajaloo- ja ühiskonnatundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.
- 6. Kunstiained.** Kunstiainete õpet toetab lähenemine kirjandusele kui kunstiainele. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustatsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete ja auditiivsete komponentide eritlemist ja analüüsi. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitus.
- 7. Kehaline kasvatus.** Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

8. **Tehnoloogia.** Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamisega kaasnevaid võimalusi ja ohte, kasutada eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainetes eesmärkide seadmisel, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

1. **Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine.** Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõtetesse, ainevaldkonnaga seotud ametite tutvustus). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.
2. **Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus.** Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.
3. **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.** Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.
4. **Kultuuriline identiteet.** Keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, eesti keele erikujudest (nt Mulgi, Võru, Setu, Kihnu murre). Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.
5. **Teabekeskkond.** Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstiloome eelduseks.
6. **Tehnoloogia ja innovatsioon.** Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.
7. **Väärtused ja kõlblus.** Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlblisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.

1.7. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja põhiteemadega;
2. taotletakse, et õpilaste õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt, nii et jääb piisavalt aega ka puhkuseks ja huvitegevuseks;
3. võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida;
5. kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
6. kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, omaloomingu esitamine jne);
7. laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvuti/multimeediaklass, muuseum, näitus, raamatukogu, ettevõtted, loodus jne);
8. rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (ekskursioonid kirjanikega seotud paikadesse ning keele ja kirjandusega seotud asutustesse, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, loomekonkursid, konkurssideks valmistumine, projektõpe jne), pidades oluliseks sotsiaalse kompetentsuse saavutamist;
9. arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.8. Hindamise alused

Ainekavas on kirjeldatud õpitulemused õppeaines kooliastmete kaupa kahel tasandil: **üldised õpitulemused õpetamise eesmärkidena ja õpitulemused osaoskuste raames**. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sealhulgas esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele; õpilaste individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

II ja III kooliastmes hinnatakse eesti keeles õpilase:

1. suulist ja kirjalikku suhtlust,
2. tekstide vastuvõttu,
3. tekstiloomet,
4. tekstide õigekeelsust.

Kirjanduse õppimise tulemusi hinnatakse eesti keele õppes eraldi alates 5. klassist.

II kooliastmes hinnatakse kirjanduses:

1. teoste lugemist ning tutvustamist,
2. jutustamist,
3. tekstide tõlgendamist ja analüüsi, kirjandusliku kujundi mõistmist,
4. teksti esitust ja omaloomingut.

III kooliastmes hinnatakse õpilase:

1. iseseisvat lugemist ja eri viisidel jutustamist,
2. teksti tõlgendamist, analüüsi ja mõistmist,
3. teksti esitust ja omaloomingulisi töid.

Kirjalikes kirjandusülesannetes parandab õpetaja ka keelevead, kuid hinnates arvestab valdavalt töö sisu. Omaloominguliste tööde puhul võib lisahindega tunnustada esteetilist aspekti.

1.9. Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab keele ja kirjanduse valdkonna ainete õpet:

1. klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatöök;
2. kooli raamatukogus ning väljaspool kooli vastavalt kooli õppekavas sätestatule.

Kool võimaldab:

1. klassiruumis kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni;
2. kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sealhulgas veebisõnaraamatuid.
3. või väljaspool kooli (muuseumides, teatris, ekskursioonil/ matkal jm).

2. II kooliastme ainekavad

2.1. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- omandab põhiteadmised eesti keelest kui soome-ugri keelest ja eesti keele õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- mõistab keele tähtsust eneseväljendus- ja suhtlusvahendina, arendab keeleoskust, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
- õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid, arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet, sh ainevaldkonnaga seotud elukutsete ja edasiõppimisvõimaluste infot;
- loeb ja kuulab mõtestatult eri tüüpi tekste ning koostab neid suuliselt ja kirjalikult;
- õpib tundma eri tekstiliike ning märkama nende kasutusvõimalusi ja seoseid isikliku ja tööeluga;
- arendab kriitilist mõtlemist, oskust arvamusi põhjendada ning suuliste ja kirjalike tekstide alusel iseseisvalt järeldusi teha;
- kasutab oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks sõna- ja käsiraamatuid ning internetiallikaid;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja identiteedi olulise osana ning kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keelde ja kultuuri;
- suhtub tolerantselt eesti keele võõrkeelena kasutamisse ja toetab teise emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2.2. Eesti keele õppeaine kirjeldus

Eesti keele oskus on nii õppekavas sätestatu omandamise alus kui ka õppekava eesmärk. Põhikoolis omandavad õpilased teadmisi ja oskusi, mis võimaldavad neil toime tulla eakohaste suuliste ja kirjalike tekstidega.

Põhikoolis pannakse alus õpilaste **sotsiaalsele kirjaoskusele**, st oskusele kasutada keelt teadlikult ning kriitiliselt isiklikus, avalikus, õppe- ja tööelus. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante ja eriliigilisi tekste ning lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ning loomisega.

Põhikoolis tuleb teadlikult omandada kirjalik keel ja tänapäeva eesti kirjakeel. Eesti keele õpi-eesmäärke taotletakse mitme õppevaldkonna kaudu.

II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.**

- Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning internetikeskkonnas kahekesi või mitmekesi suhelda, tekste kokku võtta ja vahendada.

- Teksti vastuvõtu õpetuses kujundatakse oskust tekste valida ja leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustatakse kuulamis- ja lugemisstrateegiaid ning süvendatakse võimet teksti paremini mõista ning tekstile reageerida.
- Tekstilooma õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.
- Õigekeelsuse ja keelehoolda õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest. Õpilastes arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest, omandatakse teadmisi eesti kirjakeele ja murrete stiilirikkuse ning kirjavara mitmekülgse kohta.

2.3. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. tunneb õpitud tekstiliike ning nende kasutamise võimalusi;
2. oskab teha kuuldust ja loetust kokkuvõtet nii suuliselt kui ka kirjalikult;
3. oskab koostada õppetööks ja eluks vajalikke tekste ning neid korrektselt vormistada;
4. tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe ja esineb suuliselt;
5. suhtleb eesmärgipäraselt ja valib kontekstile vastava suhtluskanali, kuulab eesmärgistatult;
6. tunneb eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
7. oskab kasutada ÕSi ja interaktiivseid õigekeelsusallikaid.

2.4. Eesti keele ainekava V klassile

Teema EESTI KEEL 5. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule kohta arvamuse esitamine. Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine. Väite põhjendamine.	<ul style="list-style-type: none"> oskab juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali valida; lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; oskab oma seisukohti põhjendada ja vajadusel neist taganeda; esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning avaldab arvamust; 	Ühistund inimeseõpetuse ja/või ajaloo, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast	Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt.
Teksti vastuvõtt	Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine. Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine. Raadio- ja teleasaadete eripära, vormid ja liigid. Tarbetekstide keel: sõiduplaanist ja hinnakirjast andmete kirjapanek ning seoste esiletoomine, Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.	<ul style="list-style-type: none"> tunneb õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi; loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbeline ning huvivaldkondade tekste; võrdleb tekste, esitab küsimusi ja avaldab arvamust. 	Teabegraafika lugemine kõigis õppeainetes. Võimalik lõiming tööõpetusega: omavalmistatud eseme kasutusjuhend, retseptide koostamine.	Oma saatekava koostamine ja ettekandmine. Sügis- ja/ või kevadfestivali organiseerimine, jõululaada korraldamine.

Teksti- loome	<p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine.</p> <p>Lühiettekanne ja esitlus internetist või teatmeteosest leitud info põhjal.</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, olulised ja iseloomulikud tunnused. Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendmine. Jutustamine: oma elamustest ja juhtumistest ning sellest kirjutamine. Jutustuse ülesehitus: ajalis-põhjuslik järgnevus. Sidusus. Otsekõne. Minavormis jutustamine.</p> <p>Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet; • koostab ning peab lühikese ettekande; • tunneb kirjutamiseks valmistumise põhietappe; • jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult. • kasutab tekste luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid. 	<p>Teadmised rakendatavad ajaloos, loodus- ja inimeseõpetuses samuti loovainetes (muusika- või kunstiteose analüüsimisel).</p>	<p>Ajalehekaastööd. Teatrietenduste arvamuskirjutised.</p>
--------------------------	---	---	--	--

<p>Õige-keelsus ja keelehoole</p>	<p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled. Sugulaskeeled ja sugulusrahvad. Häälikuõpetus ja õigekiri. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri. Liidete -gi ja -ki õigekiri. Silbitamine ja poolitamine, ka liitsõnades. Sõnavaraõpetus: kirjakeelne ja argikeelne sõnavara. Vormiõpetus ja õigekiri: Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad. Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis. Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käänamine. Käänded, nende küsimused ning tähendus. Õige käände valik sõltuvalt lause kontekstist. Ainsus ja mitmus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; oskab kasutada veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks. 	<p>Eesti keele tundides omandatut kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo ja inglise keele tundides.</p>	<p>Iga-aastase loovtöö koostamise ja vormistamise juhendamine. Käänamistabelite koostamine arvutiklassis.</p>
	<p>Lauseõpetus ja õigekiri: Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause kasutamine tekstis. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; 	<p>Eesti keele tundides omandatut kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo ja inglise keele tundides.</p>	
	<p>Muud õigekirjateemad: Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed. Ajaloosündmused. Ameti- ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded. Teoste pealkirjad.</p>		<p>Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimedes loodusõpetuse tunnis, ajaloosündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis.</p>	

2.5. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane

1. loeb eakohast ilukirjandust, arendab oma lugemisoskust ning omandab püsiva lugemisharjumuse;
2. väärtustab kirjandust rahvuskultuuri olulise osana ning tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
3. mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara ning arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
4. arendab oma loomevõimeid ja suhtub loometöösse lugupidamisega;
5. laiendab silmaringi ning rikastab mõtte- ja tundemaailma;
6. kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi hoiakuid ning valmidust võtta vastutus enda elu mõjutavate valikute ja otsuste eest;
7. avaldab arvamust ja sõnastab oma mõtteid;
8. hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid;
9. loob seoseid ühiskonnas toimuva ning enda väärtuste, ootuste ja tulevikuplaanide vahel.

2.6. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes (5. ja 6. klass)

6. klassi lõpetaja:

1. loeb eakohast eri žanris väärtkirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendab lugejaoskusi;
2. loeb ladusalt ja ilmekalt jõukohase keerukusega teksti ning mõistab seda;
3. oskab tutvustada loetud teoste sisu ja tegelasi, arutleda tegelassuhete ja probleemide üle, sealhulgas võrrelda tegelaste ning enda väärtushoiakuid ja huvisid;
4. oskab teksti- või elamuspõhiselt jutustada ja loetu üle arutleda;
5. kirjutab nii jutustavaid kui ka kirjeldavaid omaloomingulisi töid, väljendades end korrektselt.
6. oskab vajalikku teavet hankides kasutada eri allikaid, sh sõnaraamatuid ja interneti.

2.7. Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks

Harri Jõgisalu „Veskiratta Madis” või „Vennikese ja tema sõprade lood”, Andrus Kivirähk „Sirli, Siim ja saladused”, Aino Pervik „Arabella, mereröövli tütar”, Jaan Kross „Mardileib”, Oskar Luts „Kapsapea”, Jaan Rannap „Viimane valgesulg”, Eno Raud „Kalevipoeg” või „Roostevaba mõök”; Erich Kästner „Veel üks Lotte”, James Krüss „Timm Thaler ehk Müüdüd naer”, Astrid Lindgren „Vennad Lõvisüdamed” või „Röövlitütar Ronja”, Alan Marshall, Ferenc Molnar „Pal-tänava poisid”, Christine Nöstlinger „Vahetuslaps”, Joanne Kathleen Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi”, John Ronald Reuel Tolkien „Kääbik”, Mark Twain „Tom Sawyeri seiklused”; vähemalt üks uudisproosateos omal valikul; üks vabalt valitud luulekogu, vähemalt üks paikkondliku autori proosa- või luuleteos..

Rahvaluuletekstid.

Rahvalaulud: töölaulud, laulud tarkusest ja rumalusest, maagilised laulud, loitsud. „Kalevala“ lood. Looma- ja imemuinasjutud. Tekke- ja seletusmuistendid. Hiiu- ja vägilasmuistendid (Kalevipoeg, Suur Tõll). Piiblilood, erinevate rahvaste müüdid. Tarkuse-, õppimis- ja tööteemalised vanasõnad ja kõnekäänud. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavat autorid.

Sissevaateid Friedrich Robert Faehlmanni, Harri Jõgisalu, Andrus Kivirähki, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi, Astrid Lindgreni ja Leelo Tungla ning mõne paikkondlikult tähtsa kirjaniku elu-, tegevus- ja loomingulugu.

Kirjanduse eri liike ja žanre esindavad tekstid õppekirjandusse ja vabalugemiseks valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust, arvestades järgmisi teemavaldkondi.

Väärtused ja kõlblus. Enesehinnang. Ausus enese ja teiste vastu. Iseenda ning teiste vajadused ja huvid. Arusaamine heast ja halvast. Õiglus ja ebaõiglus. Kiiduväärne ja taunitav. Erinevus teistest. Minu hobid ja huvid. Minu tervis ja tulevik. Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid. Kohustused ja vastutus. Üksiolek ja hirmud.

Kodus ja koolis. Pereking. Kodu turvalisus. Vägivald kodus. Armastus oma kodu ja koduste vastu. Suhted vanemate, kasuvanemate ning vanavanematega. Suhted õdede, vendade, teiste lähisugulastega. Poiste ja tüdrukute suhted. Sallivus teistsuguste inimeste suhtes. Abivajaja ja aitaja. Nohiklikkus ja tõrjutus. Piir oma ja võõra vahel. Piir lubatu ja lubamatu vahel.

Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus. Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale. Matkamine kodukohas ning reisimine kauges maades. Kultuuride mitmekesisus. Erinevate rahvaste uskumused ja tavad. Käitumine eri kultuuriruumides. Külalislahkus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse. Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.

Mängiv inimene. Ringmängud ja mängulust. Sõnamängud. Teatri võlumaailm. Leidlik probleemide lahendamine. Iluelamused. Loominguline koostöö. Mängult ja päriselt. Põhjendatud ja põhjendamata riskid

Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng. Minu osa looduse hoidmisel. Austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse. Hädasolija aitamine. Lemmikloomad ning vastutus nende eest. Aastaaegade omanäolisus.

Kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Minu juured. Seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel. Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse. Suhtumine keelde. Kodupaiga keel. Suhted teiste rahvustega

Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon. Avastamisrõõm ja õpikogemused. Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused. Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas. Internet kui ohuallikas. Käitumine suhtlusportaalides. Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.

2.8. Kirjanduse ainekava V klassile

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Luge- mine	Lugemise eesmärgistamine. Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele.	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; • loeb ladiusalt ja ilmekalt; • väärtustab ilukirjanduse lugemist. 	Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus lugeda erinevaid tekste lisateabe saamiseks.	Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, näidete toomiseks.
Jutusta- mine	Tekstilähedastest sündmustest jutustamine kavapunktide järgi. Tekstilähedane jutustamine kavapunktide järgi või märksõnade abil. Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks ...) põhjal.	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade abil; • jutustab piltteksti põhjal; 	Jutustamine ajaloos, loodusõpetuses, inimeseõpetuses vm tunnis.	Võimalik on teha koostööd kooli ajalehega, et jutustamisoskust arendada, ka osaleda Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgenda- mine, analüüs ja mõist- mine	<p>Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausete ning märksõnadena;.</p> <p>Lõikude kesksete mõtete otsimine. Teksti teema sõnastamine.</p> <p>Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.</p> <p>Illustratiivsete näidete (nt iseloomulike detailide) otsimine tekstist. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal.</p> <p>Oma mõtete, tundmuste, lugemismuljete sõnastamine.</p> <p>Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine</u></p> <p>Mõisted muinasjutt, muistend.</p> <p>Loomamuinasjutu ja imemuinasjutu tüüptegelased ning tunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jm). Tekke- ja seletusmuistendi tunnused. Hiiu ja vägilasmuistendi tunnused.</p> <p>Luuletuse vorm. Rahvalaulu olemus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koostab teksti kohta eri liiki küsimusi; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega; • koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu; • järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha; • kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist lähtudes üldtunnustatud moraalnormidest ning võrdleb iseennast mõne tegelasega; • leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse. • seletab muistendi ja 	<p>Sisukavade koostamine teistes ainetundides.</p> <p>Ühistund inimeseõpetuse ja/või ajaloo, teema/ valdkond valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate teemade hulgast.</p>	<p>Võimalik teha koostööd kooli ajalehega, esinemine konkursil või kooli aktusel/ peol.</p>

		muinasjutu olemust oma sõnadega; <ul style="list-style-type: none"> • mõtestab luuletuse tähendust, elamuste ja kogemuste pinnalt.. 		
--	--	--	--	--

Teema KIRJAN- DUS 5. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti esitus ja oma- looming	<p>Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Õige hingamine ning kehahoid. Luuleteksti esitamine peast. Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina). Rollimäng, rolliteksti esitamine.</p> <p>Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.</p> <p>Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse ja tunnete kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotlede esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust. 	Eesti keele tunnis: lausestus, otsekõne, minavorm	<p>Valmistumine ülekooliseks klassidevaheliseks/ maakonnaliseks/ vabariiklikuks luule- või jutustamis- võistluseks.</p> <p>.</p>

2.9. Eesti keele ainekava VI klassile

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu:	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	Arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö käigus, kõnejärg. Kaaslase täiendamine ja parandamine. Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine. Klassivestlus, diskussioon. Telefonivestluse alustamine ja lõpetamine. Virtuaalkeskonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus. E-kiri.	<ul style="list-style-type: none"> • oskab juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali valida; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning avaldab arvamust; • oskab oma seisukohta põhjendada ja vajaduse korral sellest taganeda; • lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; • oskab teha kuuldu ja loetu kohta nii suulist kui ka kirjalikku kokkuvõtet 	Ühistund inimese-õpetuse ja/või ajaloo, väitlusteema valitakse nimetatud õppeainetes käsitletavate temade hulgast. Suhtlussituatsiooni sobiva stiili valimise jälgimine kõikides õppeainetes. Võimalikud ühistunnid inimeseõpetusega.	Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks. E-kirja kirjutamine ja vormistamine arvutiklassis.

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti vastuvõtt	Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid, eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine. Kokkuvõtte tegemine. Kuuldu konspekteerimine. Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid. Trükiajakirjandus: pressifoto. Karikatuur, pildiallkiri. Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam. Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid. Skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist, hinnakirjast andmete kirjapanek ja seoste esiletoomine.	<ul style="list-style-type: none"> • teeb tekstist lühikokkuvõtte; • kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid. 	Teabegraafika lugemine kõikides õppeainetes. Võimalik lõiming tööõpetusega, et koostada kasutusjuhend omavalmistatud esemele, koostada retsepte omavalmistatud toitide kohta jne.	Oma saatekava koostamine ja ettekandmine. Sügis-, kevadfestivali ja/või jõululaada organiseerimine.

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloom	<p>Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine. Kirjandi ülesehitus. <u>Oma vigade leidmine ja parandamine.</u></p> <p>Lisateabe otsimine. Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamad võtted.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad ning nende usaldusväärsus. Eri allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega.</p> <p>Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika. Kiri, ümbriku vormistamine. Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje esitamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet; • koostab ning peab lühikese ettekande; • tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe; • jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult; • esineb suuliselt, võtab sõna koostab ja peab lühikese ettekande; • avaldab viisakalt ja olukorrast lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kirjutab eesmärgipäraseid loovtöid ja kirju; • kasutab tekste luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid. 	<p>Saadud teadmised on rakendatavad nii ajaloo kui ka loodus- või inimeseõpetuses, samuti loovainetes (näiteks muusika- või kunstiteose analüüsimisel).</p> <p>Eesti keele tundides omandatud kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo ja inglise keele tundides. Materjali kogumisel on võimalikud ühistunnid loodusõpetusega (nt keskkonnakaitse) või inimeseõpetusega (näiteks sõpradega suhtlemine).</p>	<p>Järjepidev kaastöö kooli ajalehele.</p> <p>Arvustuste kirjutamine nii I, II õppepolaastal toimunud teatri ühiskülastuse käigus jälgitud etenduse või ülekoolisel üritusel esitatu kohta.</p>

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õigekeelsus ja keelehoole	<p>Kirjakeel, argikeel ja murdekeel</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (<u>tegijanimed ja liitsõnad</u>). <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. <i>f-i</i> ja <i>š</i> õigekiri. Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri. Õigekirja kontrollimine sõnaraamatust (nii raamatu- kui ka internetivariandist).</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Uudissõnad, murdesõnad, släng. Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine. Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjundid. Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatust (nii raamatu- kui ka internetivariandist).</p>	<ul style="list-style-type: none"> oskab kasutada veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates. 	Sõnavaraline töö toimub kõikides tundides.	Arvutisõnastike kasutamise õppimine toimub arvutiklassis. Teiste sõnaraamatutega tehakse rühma-, paaris- või individuaaltööd tavaklassis.

Teema EESTI KEEL 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	Lauseõpetus ja õigekiri Liitlause. Lihtlausete sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine. Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi. Üte ja selle kirjavahemärgid. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine.		Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanime märkimises loodusõpetuse tunnis, ajaloosündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis. Lühendite õige kasutamine kõikides õppeainetes, eelkõige matemaatikas ja loodusõpetuses.	Käänamistabelite koostamine arvutiklassis.

2.10. Kirjanduse ainekava VI klassile

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine	Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; • väärtustab ilukirjanduse lugemist; • oskab tutvustada loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõnelda oma lugemiselamustest ja – kogemustest. 	Funktsionaalse lugemisoskuse arendamine toimub kõikide õppeainete tundides.	Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks, lugemiseks.. Ettlugemispäev.
Jutustamine	Fantaasialoo jutustamine.	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 	Jutustamisoskust kasutatakse paljude teiste õppeainete (ajalugu, inimese-, loodusõpetus jne) tundides.	Osalemine kooli jutustamisvõistluse voorudes.

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused. Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgenda- mine, analüüs ja mõistmine	<p>Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine. Teose sündmustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Tegelasrühmad. Tegelasvaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteel. Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed. Minajutustaja kui loo edastaja.</p> <p><u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine</u></p> <p>Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, algriim. Epiteedi ja võrdluse äratundmine ning kasutamine. Valmi mõistukõnest arusaamine. Lihtsamate sümbolite seletamine. Tegelaslaskõne varjatud tähenduse mõistmine. Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, tähendus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka igapäevaelust; • tunneb ära ja kasutab tekstides tuntumaid kõnekujundeid; • seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust; • seletab õpitud kõnekujundeid ja rahvalaulu oma sõnadega 	<p>Arutlemine, väitlemine toimub paljudes õppeainetes, kirjandustundi sobivad näiteks nii loodusõpetuse kui ka Inimeseõpetuse ja ajaloo tundides käsitletavat teemasid.</p>	<p>Dramatiseering esitamiseks nii koolis kui ka väljaspool kooli. On võimalik jälgida ja analüüsida teatri ühiskülastuse etendust ja kooli emakeelepäeva/ etluspäeva etenduste kuulutusi ja lavastusi. Mis tahes loomingulistel konkurssidel osalemine.</p>

Teema KIRJANDUS 6. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamisest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti esitus ja omalooming	<p>Kõnekäändude ja vanasõnade olemus. Nende tähenduse seletamine ja selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.</p> <p>Koomilise leidmine tekstist. Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Algriimi leidmine rahvalauludest. Algriimi kasutamine oma tekstis. Luuleteksti tõlgendamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.</p> <p>Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelane. Päevik kui ilukirja teose vorm. Animafilmi olemus.</p> <p>Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid:</p> <ol style="list-style-type: none"> loomamuinasjutt, imemuinasjutt, tekke- või seletusmuistend, hiiu- või vägilasmuistend, seiklus- või fantaasiajutt, mälestuslugu; jutuke vanasõnade või kõnekäändude põhjal, algustähekordustega naljalugu, luuletus etteantud riimide põhjal või iseseisvalt samasisuline jutt luuletuse 	<ul style="list-style-type: none"> kirjutab erineva pikkusega erižanrilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis. 		<p>Võimalik teha koostööd kooli ajalehega. Parimaid töid avaldatakse kooli almanahhis. Üleriigiline Sten Roosi muinasjutuvõistlus.</p>

	<p>põhjal; 3. looduskirjeldus, looma või kirjandusliku tegelase kirjeldus, teose või kujuteldava tegelase päevikulehekülg, sündmustiku või tegelasega seotud kuulutus, loo sündmustiku edasiarendus: uus või jätkuv lõpp, kiri tegelasele või tegelasrühmale.</p>			
--	---	--	--	--

3. III kooliastme ainekavad

3.1. Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- tuleb toime eesti kirjakeelega tavasuhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- suhtleb eesmärgipäraselt ja valib sobiva suhtluskanali, väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ning selgelt;
- jälgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning avaldab arvamust, vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ning kirjalikult;
- tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks valmistuda;
- koostab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
- avaldab arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
- mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
- hindab meediast ja internetist leitud asjakohast teavet kriitiliselt ning kasutab seda sihipäraselt;
- kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi internetiallikatest.

3.2. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatut üle ja kirjutab omaloomingulisi täid;
2. loeb eakohast eri žanris väärtkirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendab lugejaoskusi;
3. mõistab teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljusust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;
4. tõlgendab, analüüsib ja mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;
5. väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;
6. kasutab vajaliku teabe hankimiseks erinevaid allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.

3.3. Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks

Eduard Bornhöhe „Tasuja” või „Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimsed päevad”, Oskar Luts „Kevade”, Sass Henno „Mina olin siin”, August Kitzberg „Libahunt”, Albert Kivikas „Nimed marmortahvilil”, Andrus Kivirähk „Rehepapp”, Lydia Koidula „Säärane mulk”, Diana Leesalu „Mängult on päriselt”, Helga Nõu „Kuues sõrm”, „Pea suu!“ vm noorsooromaan, Jüri Parijõgi „Teraspoiss”, Katrin Reimus „Haldjatants”, Anton Hansen Tammsaare „Kõrboja peremees”, Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?” või „Mis teha, Ann?” või „Mis sinuga juhtus, Ann?”, Eduard Vilde „Pisuhänd”; Paulo Coelho „Alkeemik”, Daniel Defoe „Robinson Crusoe”, William Golding „Kärbeste jumal”, George Orwell „Loomade farm”, Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints”, Jüks Terry Pratchetti romaan omal valikul, üks Agatha Christie'i või Arthur Conan Doyle'i romaan omal valikul; üks reisikiri omal valikul; vähemalt üks uudisproosateos omal valikul, üks vabalt valitud luulekogu igal aastal, vähemalt üks paikkondliku autori proosa- või luuleteos.

Rahvaluule tekstivalik. Eri liiki muistendid ja muinasjutud. Koha- ja ajaloolised muistendid, usundilised muistendid. Kaval- Antsu ja Vanapagana lood. Rahvalaulud (laulud sõprusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, mpulma- ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud). Rahvanaljandid, anekdoodid. Piiblilood, erinevate rahvasta müüdid. Sõpruse teemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäänud. Eesti rahva mõistatusi. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavat autorid. Sissevaateid Fred Jüssi, Lydia Koidula, Juhan Liivi, Viivi Luige, Oskar Lutsu, Lennart Meri, Jüri Parijõe, Kristjan Jaak Petersoni, Hando Runneli, Anton Hansen Tammsaare ja Marie Underi ning mõne paikkondlikult tähtsa kirjaniku elu-, tegevus- ja loominguloosse.

Kirjandustekstide valik. III kooliastmes käsitletavat tekstid ja kirjandusteosed valitakse arvestusega, et esindatud oleksid teemavaldkonnad.

Väitused ja kõlblus.

Enesehinnang, Eneseväärikus. Ausus enese ja teiste vastu. Iseenda ja teiste vajadused ning huvid. Kirjutatud ja kirjutamata seadused. Arusaamine heast ja halvast. Õiglus ja ebaõiglus. Kiiduväärne ja taunitav. Erinevus teistest. Eesmärgid. Eneseotsingud. Minu hobid ja huvid. Minu tervis ja tulevik. Õnnelik olemine. Minu tugevad ja nõrgad küljed. Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid.

Kodus ja koolis.

Kiiduväärne ja taunitav. Erinevus teistest. Eesmärgid. Eneseotsingud. Minu hobid ja huvid. Minu tervis ja tulevik. Õnnelik olemine. Minu tugevad ja nõrgad küljed. Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid. Perekond. Kodu turvalisus. Vägivald kodu. Kodu toetav jõud. Armastus oma kodu ja koduste vastu. Suhted vanemate ja kasuvanematega. Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised. Suhted õdede, vendade, teiste lähisugulastega. Suhted eakaaslastega. Suhted õpetajatega. Poiste ja tüdrukute suhted. Esimene armastus. Ühised väärtused. Kohustused ja vastutus. Koostegutsemine ja üksiolek. Hirmud. Erinevad kooliprobleemid ja koolivägivald. Abivajaja ning aitaja. Sallivus teistsuguste inimeste suhtes. Mina grupi liikmena. Liidriks olek. Nohiklikkus ja tõrjutus. Piir oma ja võõra vahel. Piir lubatu ja lubamatu vahel.

Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus.

Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus. Kultuuride mitmekesisus. Elu eri kultuurides. Rahvuskultuur. Regionaalne, professionaalne, klassi-, noorte- ja noortekultuur. Sallivus erinevate kultuurinähtuste suhtes. Matkamine kodukohas ning reisimine kauges maades. Erinevate rahvaste uskumused ja tavad. Käitumine erinevates kultuuriruumides. Külalislahkus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse. Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale. Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad. Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ning hoidjad.

Mängiv inimene.

Ringmängud ja mängulust. Sõnamängud. Teatri võlumaailm. Mängulisus elus ja loomingus. Leidlik probleemide lahendamine. Loova mõtteviisi rakendamine. Iluelamused. Loominguline koostöö. Mängu ja elu piirid. Mängult ja päriselt. Põhjendatud ja põhjendamata riskid. Riskeerimisjulgus. Mõtlemisvabadus ja mõtlemiskohustus.

Keskkond ja jätkusuutlik areng.

Roheline mõtteviis. Minu osa looduse hoidmisel. Üleilmsed loodushoiuprobleemid. Austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse. Hädasolija aitamine. Lemmikloomad ja vastutus nende eest. Tasakaal looduses. Aastaaegade omanäolisus. Loodus kui ilu allikas. Linna- ja maakeskkonna erinevus.

Kodanikuühiskond ja rahvussuhted.

Mina Eesti ühiskonna liikmena. Minu juured. Seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel. Ajaloomälu. Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse. Suhe keelesse. Murdekeele omapära. Kodupaiga väärtustamine. Kangelaslikkus. Rahvusidentiteet. Suhted teiste rahvaste esindajatega. Eestlaste ja venelaste suhted. Rassismiprobleemid. Teistsuguste kultuuride austamine.

Teabe keskkond, tehnoloogia ja innovatsioon.

Avastamisrõõm ja õppimiskogemused. Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused. Internet kui silmaringi avardaja ja infoallikas. Internet kui ohuallikas. Keeleline mõjutamine. Käitumine suhtlusportaalides. Infoteadlik inimene. Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.

3.4. Eesti keele ainekava VII klassile

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest tööst/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine. Suulise suhtluse tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, suhtluse lõpetamine. Väitlus, väitluse reeglid. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis.	<ul style="list-style-type: none"> • oskab oma seisukohti väljendada ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse; • oskab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku võtta; • kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtluse tavasid ja võimalusi. 	Meediatekste valitakse erinevates õppetundides käsitlevate teemade hulgast.	Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töodes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt! E-kirja kirjutamine ja vormistamine arvutiklassis.
Teksti vastuvõtt	Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus.	<ul style="list-style-type: none"> • seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli; • kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides; 		Toimub koostöö kooli ja/või valla/ maakonna ajalehega.

Teema EESTI KEEL 7. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloom	<p>Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik.</p> <p>Teabe leidmine, reprodutseerimine ning seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires.</p> <p>Uudise kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest.</p> <p>Uudisloo pealkirjastamine.</p> <p>Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine.</p> <p>Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötluse põhimõtted.</p> <p>Arvamuse kirjutamine: seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab ja avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; • tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe. 	<p>Saadud teadmised on rakendatavad nii ajaloo kui ka loodus- või inimeseõpetuses.</p> <p>Eesti keele tundides omandatud kasutatakse esseede kirjutamisel ajaloo- ja inglise keele tundides.</p>	<p>Iga-aastase uurimistöo koostamise ja vormistamise juhendamine.</p> <p>Arvustuste kirjutamine I, II õppeaasta teatri ühiskülastuse käigus jälgitud etenduse või kooli mis tahes ürituse kohta.</p> <p>Kuulutuste koostamine ülekoolilistest üritustest teavitamiseks.</p>

Õigekeelsus ja keelehoole	<p>Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele eripära ning võrdlus teistega. <u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veohtliku häälikuõigekirjaga sõnad. Silbitamine, pikk ja lühike silp Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed. ÕS-ist (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ja õigehäälduse kontrollimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest; • järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit. • väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest ning tajub eesti keele eripära, suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi. 	<p>Korrektset keelekasutust järgitakse kõikide õppeainete tundides! Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimede märkimises loodusõpetuse tunnis, ajaloo-sündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis. Sõnade laenamine inglise ja vene keelest, sõnavaraline töö kõikides keeletundides.</p>	<p>Arvutisõnastike kasutamise õppimine toimub arvutiklassis. Teiste sõnaraamatutega tehakse rühma- või paaristööd tavaklassis.</p>
----------------------------------	---	---	--	--

3.5. Kirjanduse ainekava VII klassile

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine ja jutustamine	Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Kiire ja aeglane lugemine. Ülelibisev ja süvenenud lugemine. Eesmärgistatud ülelugemine; Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele. Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; • loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist; • oskab tutvustada loetud raamatu autorit, sisu, tegelesi, probleeme ja sõnumit. 	Funktsionaalse lugemisoscuse arendamine toimub kõikides õppeainetes.	NB! Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, näidete toomiseks. Ettelugemispäev. Emakeelepäev. Kõnekoosolek.

Teema KIRJANDUS 7. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine	<p>Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, analüüsi- ja fantaasiaküsimused. Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.</p> <p>Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine. Konspekti koostamine. Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.</p> <p><u>□eksti kui terviku mõistmine</u></p> <p>Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Lihtne ja keeruline tegelane. Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga. Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs. Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljöö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele; • kasutab esitatud näidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate; • kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle; • kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi; • arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse; • eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, 	<p>Arutluse kirjutamine. Väitlemine, näitlikustamine, argumenteerimine, järeldamine. Ühistunnid ajaloo ja inimeseõpetusega, muusika ja kunstiõpetusega. Miljöö kujutamine kunstiõpetuses. Ajalooteadmiste kasutamine, seoste loomine. Luuletekstide illustreerimine, neile muusikalise tausta valimine. Rahvalaulude laulmine muusikaõpetuses. Muistendite ja Pajatuste kasutamine ajaloos. Rahvuslike mustrite kujundamine ja joonistamine kunstiõpetuses. Rahvuslike mustrite kasutamine tööõp-s.</p>	<p>PowerPointi esitluste koostamine ja esitlemine. Veebisõnastike kasutamine. Osalemine kooli, maakonna, vabariigi luule- või jutuvõistlusel.</p>

	<p>lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine. Ajastule iseloomuliku leidmine teosest. Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine.</p> <p>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine, kirjandusliku metakeele tundmine.</p> <p>Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine. Mõttekorduste leidmine regilaulust. Rahvaluule elementide leidmine autoriluulest.</p> <p>Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus.</p> <p>Luuleteksti tõlgendamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine. Rahvaluule liigid ja alaliigid. Regilaul ja riimiline rahvalaul.</p> <p>Muinasjutu tunnused, kompositsioon ja rändmotiivid. Muistendi tunnused. Müüdi tunnused. Kõnekäänu ja vanasõna ja mõistatuse olemus. Ilukirjanduse põhiliigid. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puändi olemus. Tänapäeva folkloor e poploor.</p>	<p>mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutus (muinasjutt, muistend) liike ning oskab nimetada nende tunnuseid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust; 		
--	---	---	--	--

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti esitus ja omalooming	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid. Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine. Luuleteksti esitamine peast. Lühikese proosateksti esitamine (dialoog või monoloog). Omalooming. <u>Õpilased kirjutavad:</u> muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, nalajaloo kõnekäändude põhjal. Muinasjutu, muistendi, regilaulu, kujundirikka luuletuse, tegelase iseloomustuse või eluloo, tegelaste juhtlausete kirjutamine.	<ul style="list-style-type: none"> • esitab peast luule- või proosateksti, taotledes esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust. • kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöökirjeldus) või jutustava (muinasjutt või muistend) teksti. 	Esinemise/ näidendi ettevalmistusprotsess – tääõpetus, arvutiõpetus jne. Kuulutuse ja kava koostamine-kujundamine kunstiõpetuses. Lavakujunduse ja kostüümikavandi joonistamine kunstiõpetuse tunnis.	Oma klassi mis tahes aine ja teema loovtööprojekti ettevalmistamine, enda ja teiste tööde analüüsimine. Teatrikülastuse retsensioonide kirjutamine. Osalemine emakeelepäeva kõnevõistlusel. Võimalik on teha koostööd valla või maakonnaajalehega.

3.6. Eesti keele ainekava VIII klassile

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Telefonivestlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö ajal arvamus avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine, kaaslase öeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine. Väitlus. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Aktuaalse meediateksti kirjalik ja suuline vahendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> oskab nii suhtlust kui ka teemasid algetada, arendada, tõrjuda ja katkestada; esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 	<p>Suhtlusolukorda sobiva stiili valimine. Väitlemisteedad erinevate õppeainete teemade hulgas.</p>	<p>Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikide õppeainete tundides! Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevead! Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt!</p>
Teksti vastuvõtt	<p>Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Uurimuse eesmärk ning ülesehitus. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem), Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Avalik ja varjatud mõjutamine. Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Põhilised meediakanalid. Televisioon ning raadio: avalik-õiguslikud ja erakanalid. Meediaetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ning selle piirangud. Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist; suudab kasutatud keelevahendite kohta järeldusi teha ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina; 	<p>Kasutatakse teadus- ja aimekirjanduse näiteid, mis haakuvad näiteks geograafia-, keemia- ja füüsikaalaste teadmistega. Oskab kasutada graafikuid, tabelleid, skeeme jms kõigis õppeainetes.</p>	<p>Kasutab teadmisi uurimistöo koostamisel, vormistamisel.</p>

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloomed	<p>Alustekstide (meedia- ja tarbetekstid) põhjal kirjutamine: refereerimine, arutlemine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.</p> <p>Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine.</p> <p>Ettekande koostamine ning esitamine.</p> <p>Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõte, kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; • oskab eesmärgipäraselt kirjutada eri liiki tekste (referaat, kirjand, kommentaar, arvamused, elulugu, avaldus, seletuskiri), korrektselt vormistada ning suuliselt esitada; • oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ja peab lühikest ettekannet ja kõnet); 	<p>Referaate tuleb koostada ajaloos, geograafias jm. Võimalik on koostöö, kus eesti keele õpetaja hindab töö keelt ja vormistust, vastava aine õpetaja aga sisulist külge. Kõne teema võib seostuda erinevate õppeainetega. Eeltöö käigus materjali kogumine. Loovtööd eri ainetes</p>	<p>Arvuti abil info leidmine, erinevate otsingumootorite kasutamine, olulise eristamine ebaolulisest. Osalemine kooli kõnevõistluse voorudes. Järjepidev kaastöö koolilehele.</p>
Õigekeelsus ja keelehoole	<p>Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule. Oskussõnavara. Eesti kirjakeele kujunemine. Keeleuuendus ja keele areng: võimalused ja ohud. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus,, pealkiri. Isikud ja olendid. Kohad ja ehitised. Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid, sarjad. Ajaloosündmused. Üritused. Kaubad. <u>Lauseõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja vorme ning lauseehituse peajooni: • teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni, kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust; 	<p>Murdealadega tutvumisel tuleb appi geograafia tunni kaart. Suure ja väikese algustähe õige kasutamine kohanimede ja loodusobjektide märkimises geograafia tunnis, ajaloosündmuste õigesti kirjutamine ajalootunnis.</p>	<p>Emakeelepäev – teab eesti keele päritolu ja lähemaid keelesugulasi.</p>

Teema EESTI KEEL 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
	täiendite kirjavahemärgistamine. Kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ning kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalausetega ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ning tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.			

3.7. Kirjanduse ainekava VIII klassile

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine ja jutustamine	Erinevate lugemistehnikate valdamine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine. Teose võrdlemine mõne teise teosega. Loo jutustamine: jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või erinevat liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi. Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja eri žanris väärtkirjandusteost; • oskab võrrelda teost mõne teise teosega; • suudab jutustada loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teose sisu ja kompositsiooni. 	Funktsionaalse lugemisoskuse ja eri lugemistehnikate arendamine toimub kõikides õppeainetes. Võimalusel ühistunnid ajaloo, kunstiõpetuse või muusikaga.	Ettelugemispäev. Emakeelepäev. Koostöö kooli/ valla raamatukoguga.

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine	<p>Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidminetekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine. Probleemi olemuse-põhjuse - tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine. Loetu põhjal järelduste tegemine. Tundmatute sõnade tähenduse otsiminesõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine. Eepika, lüürika, dramaatika. Epiteedi, võdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine ja kasutamine. Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid. Oodi, ballaadi, soneti, haiku ja vabavärsilise luule tunnused. Piltluule.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb selgeks nende tähenduse; • tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi; • oskab luuletusi lahti mõtestada. • otsib teavet tundmatute sõnde kohta ning teeb selgeks nende tähenduse. 	<p>Arutlemine, väitlemine. Eneseanalüüs. Miljöö/ loome/ luule kujutamine kunstiõpetuses.</p>	<p>Parimad tööd/ tulemused avaldatakse kooli almanahhis või ajalehes. Sõnaraamatute, s.h arvutisõnastike kasutamine info leidmiseks, kontrollimiseks.</p>

Teema KIRJANDUS 8. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti esitus ja omaloomineg	<p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?). Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus. Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine; korrektne kehahoid, hingamine ja diktsioon. Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine. Seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuse eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo kirjutamine. Teemamapi või lühiuurimuse koostamine tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande 	PowerPointi esitlused.	Kooli õpilaskonverentsi klasside parimaid loometöid tutvustatakse <i>PowerPointi</i> esitluste abil. Osalemine kooli kõne- ja luulevõistlusel, esinemine aktustel, jõulupeol, kevadfestivalil.

3.8. Eesti keele ainekava IX klassile

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	Väitluse reeglid. Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine ning asjakohaste küsimuste esitamine. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.	<ul style="list-style-type: none"> oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada ning osaleb diskussioonides. 	Nii väitlus- kui ka kirjanditeemasid valitakse erinevate õppeainetega seonduvate teemade hulgast. Võimalik on teha eeltöö just teemaga seotud tunnis.	Koostöö kooli ja/või valla ajalehe toimetusega.
Teksti vastuvõtt	Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Kõne kuulamine ning märkmete tegemine. Kõnest olulise teabe ja probleemide leidmine ning kokkuvõtte tegemine. Konspekterimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine.	<ul style="list-style-type: none"> loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; oskab tekste võrrelda; osutab, mis tekstis on arusaamatuks jäänud; suudab teksti kohta küsimusi ja vastuväiteid esitada, arvamust avaldada, teksti vahendada ja kokku võtta, kommenteerida, tõlgendada ning oma kogemuse ja mõtetega seostada; 	Teabegraafika lugemine ja info otsimine kõikides õppeainetes.	Tekstide lugemine ja suhtlemine veebis. Arvuti abil tarbetekstide vormistamine. Uurimistööde kavandamine, koostamine, vormistamine, esitamine. Uurimistöö tutvustamine <i>PowerPointi</i> esitluse abil.

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Tekstiloo	<p>Jutustava, kirjeldava ja arutleva kirjandi kirjutamine. Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik ja selle ülesehitus: väide, põhjendus, järeldus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa tervikuks sidumine.</p> <p>Suhtluseesmärkide kaudu sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel.</p> <p>Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega. Keelekujundite kasutamine tekstiloomes: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); • seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga, vahendab kuuldud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale; • oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades. 	<p>Esseede, arutluste kirjutamine ajaloo, ühiskonnaõpetuse, inglise keele tundides. Geograafiatunnis käsitletakse mõnd teemat (nt Läänemere olukord) ja eesti keele tunnis kirjutatakse materjali põhjal kirjand. Hinded lähevad mõlema aine arvestusse.</p> <p>Oma keelekasutuse järjepidev jälgimine. Avalduse, CV jms kirjutamine karjääriõpetuse raames.</p>	<p>Parimad tööd avaldatakse koolilehes ja almanahhis. Arvuti abil mis tahes tekstide vormistamine.</p>

Teema EESTI KEEL 9. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 9. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Õigekeelsus ja keelehoole	<p>Keelesugulus, soomeugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehäälduse, õige muutmisviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> Poolitamine, sh võõrsõnad ja nimed. Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving. Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine ja liitmine ning tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited.</p> <p><u>Vormiõpetus ja õigekiri</u> Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus ja õigekiri</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab eesti kirjakeele arengu etappe ja eesti keele murdeid; • tuleb eesti kirjakeelega toime tava suhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides. 	<p>Jälgitakse kohanimede õigekirjutust geograafiatunnis, arvsõnade õigekirjutust matemaatikatunnis jne. Geograafiliste kaartide kasutamine. Õige lühendite kasutamine kõikides õppeainetes. Õige poolitamine kõikides õppeainetes. Sõnade laenamine inglise ja vene keelest.</p>	<p>Emakeelepäev – eesti keele päritolu ja sugulased. Arvuti abil info otsimine. Arvuti keelekorrektori kasutamine. Sõnastike, sh veebisõnastike kasutamine.</p>

3.9. Kirjanduse ainekava IX klassile

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Lugemine ja jutustamine	Tutvumine erinevate meedia (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega;	<ul style="list-style-type: none"> • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; 	Erinevate arutlusteemade kirjutamisel toimub eeltöö materjali kogumiseks paljudes õppeainetes meedia abil, näiteks keskkonnakaitse teema geograafia tunnis.	Koostöö kooli/ valla raamatukoguga, võimalusel kohtumised kirjanikega, kultuuritegelastega, meedia kasutamine eel- ja analüüsitöös.

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine	<p>Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärss. Tragöödia, komöödia. Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, et sõnavara rikastada. Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine. Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõnarakakteri- ja situatsioonikoomika leidmine. Muutuv ja muutumatu tegelane. Prototüüp. Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning dramaatika tunnused. Eepose, romaani (erinevad liigid), jutustuse, novelli tunnused. Seiklus-, ulme- ja detektiivromaanide tunnused. Reisikirja olemus. Komöödia, tragöödia ning draama tunnused. Lavastus. Dramaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik. Kirjandusteose dramatiseering, Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis. Kirjandusteose ekransiseering. Arvustuse olemus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seletab oma sõnadega eepika, lüürika, dramaatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse. 	<p>Arutlemine, väitlemine. Kasutatakse teadus- ja aimekirjanduse tekste, mis hõlmavad geograafiat, bioloogiat, füüsikat jne. Sümbolite kasutamine kunstiõpetuses, käsitöös. Reisikirjad geograafiatunnis. Kangelaseeposed ja müüdid ajalootunnis. Sõnaraamatute, sh arvutisõnastike kasutamine. Arutelud ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse tundides Eneseanalüüs.. Kirjandusteadmise seostatakse ajaloo varem õpituga. Tsitaatide kasutamine ajaloo-, ühiskonnaõpetuse ja inglise keele tundides kirjutatavates esseedes. Võimalusel proovitakse muusikaõpetaja kaasabil luua ja esitada rühmatöödena sündinud (regi)laule, luulekavu. Luuleteksti tõlgendamine kunsti ja muusika abil.</p>	<p>Valmistumine kooli kõnevõistluseks või muuks ülekooliliseks esinemiseks. Kooli kogunemistel tehakse lühiülevaateid ka konkreetse nädalasse jääva(te)st rahvakalendri olulisema(te)st tähtpäeva(de)st, kultuurisündmus(te)st. Projektorit saab kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, esitluste ja filmilõikude või teatrietenduste katkendite näitamiseks!</p>

Teema KIRJANDUS 9. klass	Õppesisu	Õpitulemused Õpilane:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Teksti esitus ja omalooming	<p>Mitme teose peategelaste võrdlus, vaadatud filmi põhjal kokkuvõtte või soovitus (ühelauselise või pikema) kirjutamine. Ulme- ja detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste ja metafooririkka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja jm kirjutamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete põhjal ning jälgides, et tekst oleks arusaadav, stiil sobiv, vormistus ja õigekiri korrektsed. 	<p>Kirjandiõpetuse osa kordamine, arutleva kirjandi ülesehitus. Arutluse õppimine toimub nii eesti keele kui ka kirjanduse tunnis. Avalduste ja CV-de kirjutamine karjääriõpetuse raames.</p>	<p>Teatrikülastuste, raamatukogus korraldatud näituste või ülekooliliste ettevõtmiste retsenseerimine. Uurimistö kavandamine, koostamine ning esitamine kooli õpilaskonverentsil.</p>